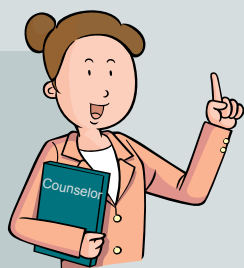

BỐ ME

Xuất bản lần thứ nhất tháng 12 năm 2010

Bây giờ hai người không còn là vợ chồng

Lời khuyên của nhà tư vấn

Gần đây số gia đình ly hôn đang ngày càng tăng lên. Những cặp vợ chồng đó trải qua quá trình hết sức khó khăn và dẫn tới ly hôn. Họ nỗ lực vì cuộc sống mới và đặc biệt trong trường hợp họ có con chưa thành niên thì họ vẫn được gọi với cái tên “Bố Mẹ” cho dù là sau ly hôn và họ phải lo lắng liệu họ có thể nuôi dưỡng tốt được con cái hay không.

Phán quyết của tòa

Những cặp vợ chồng có con cái chưa trưởng thành không kể là thuận tình ly hôn hay ly hôn do tòa phán xử, họ phải thoả thuận với nhau về những nội dung liên quan tới việc nuôi dưỡng con cái (Luật dân sự điều 843, điều 837). Tiêu chuẩn quyết định vấn đề nuôi dưỡng con cái phải dựa trên lợi ích và hạnh phúc của trẻ. Không được dựa theo tham vọng và sự tiện lợi của bố mẹ.

Lời khuyên của bác sĩ

Những đứa trẻ trong gia đình có bố mẹ ly hôn phải trải qua nhiều khó khăn, đau khổ và chúng gây ra những hành động có vấn đề, đồng thời khi trẻ trưởng thành cũng cho thấy hình ảnh chúng bị ảnh hưởng bởi sự ly hôn của bố mẹ.

Đây không phải là ảnh hưởng “ly hôn” mà là kết quả hành động tiêu cực của quá trình bố mẹ tranh cãi và chia tay nhau.

Trong quá trình ly hôn, nếu bố mẹ tự kiểm soát được cảm xúc, suy nghĩ về con cái trước tiên, thể hiện sự quan tâm và tình yêu thương thì những đứa trẻ đó sẽ có thể trưởng thành tốt hơn.

Sách hướng dẫn này viết về những **hướng dẫn liên quan tới trẻ chưa trưởng thành mà những cặp vợ chồng ly hôn nên biết**, và không tương ứng với trường hợp này sinh vấn đề đặc biệt như bệnh về tâm thần, lạm dụng thuốc hay trường hợp phát sinh vấn đề về hình sự như ngược đãi trẻ, bạo lực gia đình...

Ngoài ra đặc điểm hành động của trẻ em về vấn đề ly hôn của bố mẹ viết trong sách hướng dẫn này do có thể có khác biệt cá nhân nên khi phát hiện hành động có vấn đề nào thì nên xin ý kiến tư vấn của chuyên gia ngay lập tức.

nữa nhưng vẫn là “Bố mẹ”

■ Người có quyền bảo lãnh và người nuôi con

Giữa bố và mẹ, ai là người nuôi con thì thích hợp hơn, điều đó phải dựa trên tiêu chuẩn về cuộc sống hạnh phúc mạnh khỏe của trẻ, nếu không có vấn đề gì đặc biệt thì người ta thường nhất trí quy định người có quyền bảo lãnh sẽ chính là người nuôi con (trường hợp người nuôi con không có quyền bảo lãnh thì đứa trẻ sẽ phải trải qua khó khăn rất lớn). Ngoài ra còn một điều nữa là không được chia tách anh chị em và chỉ định người nuôi dưỡng từng người. Trẻ sẽ có thể phải chịu tổn thương hai lần.

■ Chi phí nuôi dưỡng

Để trẻ sinh tồn, trưởng thành và được giáo dục thì tất nhiên là cần phải có chi phí nuôi con. Người không nuôi con thì cho dù trong bất kỳ trường hợp nào cũng nhất định phải tự cam kết là sẽ chu cấp chi phí nuôi dưỡng và hãy thực hiện trong bất kỳ hoàn cảnh, tình hình nào.

■ Quyền thăm nom con

Cả cha và mẹ đều cần thiết đối với trẻ.

Khi trẻ bị cắt đứt liên lạc với một bên bố mẹ thì trẻ không thể trưởng thành đúng đắn về nhân cách, tình cảm và thể chất.

Quyền thăm nom con là quyền lợi được công nhận đối với tất cả con cái và bố mẹ. Do vậy người nuôi dưỡng phải thực hiện nghĩa vụ theo quy định luật pháp, phải quan tâm đến việc tạo điều kiện để trẻ có thể gặp người không nuôi dưỡng, không sinh sống cùng mình một cách ổn định và đầy đủ.

Oa~ Con sợ

Đặc điểm hành động về vấn đề bố mẹ ly hôn của trẻ còn bé

· Rất sợ hãi và bất an · Chậm phát triển · Phát triển thụt lùi

“Mặc dù trẻ không biểu hiện được cảm xúc của mình nhưng thực ra trẻ đang rất đau buồn”

Bạn bảo rằng vì chúng vẫn còn bé nên không biết gì hết?

Bạn bảo rằng đứa trẻ thuần khiết nên không sao? Hoàn toàn không phải như vậy.

Trẻ con càng bé càng nhạy cảm với những khó khăn và căng thẳng ở môi trường xung quanh.

Nếu bố mẹ tranh cãi kịch liệt hoặc đột nhiên một trong hai người biến mất thì trẻ sẽ thấy bất an và lo sợ cực độ.

Ngoài ra trong trường hợp bố mẹ cáu giận hoặc bị trầm cảm do căng thẳng về vấn đề ly hôn chăm sóc con thì đứa trẻ sẽ phản ứng chậm chạp với các kích thích hoặc chậm phát triển và thậm chí là có thể phát triển thụt lùi.

Lời khuyên của nhà tư vấn

Bố mẹ hãy cố gắng hết sức để giữ ổn định tinh thần và tình cảm của mình để không làm cho trẻ bị ảnh hưởng bởi những căng thẳng, cáu gắt và lo âu của mình.

Hãy để trẻ cảm nhận được sự quan tâm và tình yêu thương của mình thông qua việc nói chuyện với trẻ và ôm ấp, âu yếm trẻ.

Ở thời kỳ sơ sinh nếu trẻ được hình thành quan hệ gắn kết ổn định với người nuôi dưỡng chính thì ngay cả khi trưởng thành trẻ vẫn tạo lập được mối quan hệ tốt với thế giới và những người khác.

Khi trẻ càng bé thì sự thiếu hụt của một trong hai bố mẹ sẽ dẫn tới khó khăn nghiêm trọng trong việc phát triển nhân cách của trẻ trong quá trình trưởng thành, do đó không được có suy nghĩ là “khi nào trẻ lớn lên thì sẽ gặp”.

Lời khuyên của bác sĩ

Hãy thoả thuận về vấn đề thăm nom con cái để trẻ có thể gặp gỡ ổn định và đầy đủ người không chịu trách nhiệm nuôi dưỡng.

Người không nuôi dưỡng nhất định phải cam kết chu cấp chi phí nuôi dưỡng trẻ.

Khi trẻ đang ở thời kì còn bé thì không được chia ra trẻ ở với mẹ vài ngày rồi lại ở với bố vài ngày.

Nếu có thể thì quyết định người nuôi dưỡng chính, còn người không chịu trách nhiệm nuôi dưỡng thì sẽ ghé thăm trẻ thường xuyên, định kỳ, trong thời gian ngắn và thực hiện những hoạt động nuôi dưỡng cơ bản như cho trẻ ăn, mặc quần áo cho trẻ, tắm rửa cho trẻ, chơi với trẻ để không phá vỡ nhịp sống ổn định và bình ổn của trẻ.

Phán quyết của tòa

Mình sẽ trở nên như thế nào?

Đặc điểm hành động của trẻ thời kỳ mẫu giáo đối với việc bố mẹ ly hôn

- Cảm thấy tội lỗi
- Sợ hãi
- Biểu hiện sự phẫn nộ với bố mẹ
- Quấy rối
- Mất ngủ, ăn uống kém
- Phát triển chậm lại

“Tại mình... Mình sẽ trở nên như thế nào đây?”

Những đứa trẻ còn nhỏ cảm thấy rất tội lỗi về vấn đề ly hôn của bố mẹ rằng “Tại mình làm sai nên bố mẹ mới ly hôn”. Ngoài ra đứa trẻ còn rất sợ hãi rằng “Bố đã bỏ mình đi thì không biết mẹ có rời bỏ mình không nữa”

Sự biến mất đột ngột của một bên bố mẹ giống như một thảm họa với trẻ.
Hãy nói chuyện về quyết định ly hôn của bố mẹ sao cho phù hợp với tầm nhìn của trẻ .

Lời khuyên của bác sĩ

“Bố mẹ ly hôn không phải là vì con.”
“Cho dù bố mẹ ly hôn thì bất cứ khi nào con cần bố mẹ cũng ở bên cạnh con.”
“Bố mẹ sẽ luôn yêu thương và chăm sóc con.”

Hãy nói lặp lại với trẻ cho tới khi trẻ nhận thức được rõ vấn đề.
Và hãy hỏi cảm xúc của trẻ để trẻ có thể biểu hiện được sự phẫn nộ và sợ hãi mà trẻ đang cảm thấy.

Hãy thảo luận về vấn đề thăm nuôi con khi trẻ càng nhỏ thì càng phải được gặp người không nuôi dưỡng thường xuyên và định kỳ.
Người không nuôi dưỡng nhất định phải cam kết chu cấp chi phí nuôi dưỡng.

Phán quyết của tòa

Có thể thay đổi Người có quyền bảo lãnh và người nuôi dưỡng giữa bố mẹ thông qua thoả thuận giữa hai bên trước tiên là phải dựa trên quyền lợi của trẻ.

Chúng tôi cũng khuyên là người không nuôi dưỡng trẻ có thể thăm nom trẻ với phương thức đưa trẻ đi và ở cùng mình.
Nên đưa trẻ về nhà thay vì những nơi như các siêu thị lớn hoặc các đường phố.
Khi đó phải quan tâm tới trẻ để trẻ có thể tới gặp người không nuôi dưỡng mình một cách thoải mái thì trẻ mới không nói dối hoặc cố suy đoán suy nghĩ.

Lời khuyên của nhà tư vấn

Đồng thời, nếu bố mẹ lâu ngày mới gặp con thì thay vì dẫn con đi chơi hoặc cho con một món quà lớn, nên chăm sóc trẻ bằng các hành động như cho trẻ ăn, tắm rửa cho trẻ, mặc quần áo và chơi với trẻ.

Bao giờ bố đến?

©happyEong - Ye Kim

Đặc điểm hành động đối với việc bố mẹ ly hôn thời kỳ học sinh tiểu học

- Mong đợi bố mẹ tái hợp
- Gặp khó khăn trong cuộc sống tại trường học
- Thể hiện sự phẫn nộ với bố mẹ, bỏ nhà đi, nói dối, ăn cắp vặt, lo lắng.

“Bố / mẹ sẽ trở lại...”

Trẻ hiểu được vấn đề ly hôn của bố mẹ nhưng vẫn hết sức mong đợi và ảo tưởng về sự tái hợp của bố mẹ.

Do đó khi bố mẹ tái hôn sẽ gây cho trẻ sự thất vọng và thiếu hụt lớn hơn.

Trẻ sẽ gặp khó khăn trong mối quan hệ bạn bè hoặc trong cuộc sống sinh hoạt tại trường, cảm thấy đau buồn, lo lắng về bản thân và bố mẹ.

Ngược lại trẻ sẽ hành động như một “ông/bà cụ non” sớm trưởng thành với việc trở thành người an ủi và bảo vệ bố mẹ.

Lời khuyên của nhà tư vấn

Hãy nhấn mạnh với trẻ rằng ngay cả sau khi ly hôn cả bố và mẹ sẽ vẫn yêu thương và chăm sóc trẻ.

Thay vì hỏi “Con sẽ sống với ai” hoặc “Con nghĩ gì về việc ly hôn của bố mẹ?” thì hãy hỏi về cảm xúc của trẻ “Con cảm thấy thế nào?” để giúp trẻ có thể giải quyết được cảm giác bất an và bức bối của mình.

Trong trường hợp nếu bạn nói những lời tiêu cực chỉ trích người không nuôi dưỡng trước mặt trẻ thì trẻ sẽ đứng về phía người nuôi dưỡng mình, thù ghét người không nuôi dưỡng mình, và cắt đứt quan hệ với người đó.

Điều này sẽ dẫn đến sự sai lệch về phát triển nhân cách của trẻ.

Hãy giúp trẻ có suy nghĩ tích cực với ngay cả người không nuôi dưỡng mình.

Hãy cho trẻ biết bằng thái độ nhẹ nhàng và dứt khoát để trẻ không ảo tưởng vào sự tái hợp của bố mẹ.

Về mối quan hệ mới của bố mẹ thì phải xem xét tâm trạng của trẻ và thận trọng khi thông báo cho trẻ.

Lời khuyên của bác sĩ

Quyết định trao quyền nuôi dạy và quyền bảo lãnh cho người có thể chăm sóc tốt được cuộc sống sinh hoạt tại trường của trẻ, Hãy thoả thuận lịch trình thăm nom trẻ để trẻ có đủ thời gian gặp gỡ người không nuôi dưỡng mình.

Nên định ra kế hoạch thăm nom công bằng trong sinh nhật, ngày lễ tết, kì nghỉ, ngày kỉ niệm.

Chi phí nuôi dưỡng trẻ sẽ dần dần tăng lên do việc học của trẻ, vì vậy hãy chu cấp chi phí nuôi dưỡng và hỗ trợ thêm tùy theo tình hình cụ thể.

Phán quyết của tòa

Trong mình thực sự ổn chứ?

Đặc điểm hành động đối với việc bố mẹ ly hôn thời kì thanh thiếu niên

- Phản kháng
- Kết quả học tập giảm sút
- Từ chối đi học
- Trầm cảm
- Bỏ nhà đi
- Có ý định tự sát

“Con sẽ làm theo cách của con!”

Đây là thời kỳ xuất hiện những thay đổi về tình cảm mang tính bộc phát liên kết với thời kì tuổi dậy thì Có trường hợp trẻ gặp vấn đề trong cuộc sống sinh hoạt tại trường, phản kháng, trầm cảm hoặc thậm chí là có ý định tự sát do bố mẹ ly hôn.

Trẻ có những hành động trưởng thành sớm quá mức như chịu tất cả trách nhiệm về việc nhà, tập trung vào việc học ở trường một cách gương mẫu hoặc thay thế vai trò tình cảm để lấp chỗ trống của một bên bố mẹ bị thiếu hụt.

Lời khuyên của bác sĩ

Thời kì thanh thiếu niên là giai đoạn ngay trước giai đoạn thành niên.

Phương thức giải quyết khó khăn hay tình cảm thấy được trong quá trình ly hôn của bố mẹ sẽ gây ảnh hưởng lớn ngay cả sau khi đã thành niên.

Do đó bố mẹ phải nỗ lực để duy trì mối quan hệ tin cậy và tình cảm giữa bố mẹ và con cái, vì vấn đề này có thể làm cơ sở giúp trẻ xây dựng mối quan hệ hạnh phúc và chín chắn với người khác giới hoặc cũng có thể trở thành cơ sở để trẻ đi vào vết xe đổ là ly hôn của bố mẹ.

Bố mẹ phải cùng nhau nói chuyện với con về vấn đề ly hôn.

Cho dù con có chỉ trích hay công kích việc ly hôn thì hãy lắng nghe câu chuyện của trẻ và ôm trẻ vào lòng.

Để trẻ tham gia vào cuộc họp gia đình đưa ra quyết định ly hôn là phương pháp tốt để trẻ không cảm thấy mình là nạn nhân của việc bố mẹ ly hôn.

Khi quyết định người nuôi dưỡng chính hãy tìm hiểu suy nghĩ của trẻ và tôn trọng sự lựa chọn của trẻ.

Cho dù trẻ có không chọn mình thì cũng không được buồn bã.

Việc phải lựa chọn một người cho trẻ chính là bản thân bố mẹ.

Bất kể bạn có sống cùng trẻ hay không, hãy thử nói chuyện với trẻ thật nhiều trong cuộc sống hàng ngày.

Tới kì nghỉ hãy cùng đi du lịch với trẻ. Nếu trẻ cảm nhận được tình yêu thương và sự tin cậy thì tới một ngày nào đó cho dù có không sống cùng bạn thì trẻ cũng sẽ tới hỏi bạn về vấn đề tình cảm với người khác giới và con đường sự nghiệp sau này.

Nhất định phải chu cấp một cách có trách nhiệm chi phí nuôi dưỡng cho tới khi trẻ trưởng thành.

Cho dù có là đứa trẻ hiền lành, đứa trẻ thuần khiết, đứa trẻ chưa trưởng thành thì bố mẹ chính là bạn Đừng mong đợi hoặc nhận sự an ủi từ trẻ.

Đừng đổ vai trò làm bố mẹ cho trẻ mà bạn hãy trở thành “Bố mẹ”.

Khi đó con bạn sẽ trở lại là “đứa con ngây thơ của bạn”.

Phản quyết của tòa

Lời khuyên của nhà tư vấn

Ly hôn lành mạnh là sức mạnh dành cho trẻ

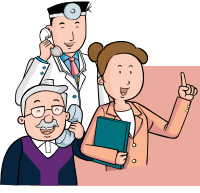
Khả năng thích ứng được nâng cao

Cho dù có là đứa trẻ sinh ra trong gia đình có bố mẹ ly hôn thì những đứa trẻ luôn nhận được tình thương yêu của bố mẹ sẽ thấu hiểu được người khác và có tấm lòng rộng mở hơn.

Thêm vào đó, nếu tính xã hội phát triển bằng khả năng xây dựng mối quan hệ thì trẻ có thể sẽ cho thấy hình ảnh thích ứng một cách đĩnh đạc hơn so với hoàn cảnh thực tế. Người ta gọi điều này là “**Tính thích ứng mềm dẻo**” của trẻ được nâng cao.

**Hãy nói chuyện
Chăm sóc
Yêu thương trẻ nhiều hơn!**

Nhất định, những điều này là vì con của chúng ta!

Không tranh cãi với mẹ(bố) của trẻ

Cho dù người chồng/vợ có gây lỗi gì rất lớn, nhưng đó chỉ là vấn đề giữa hai vợ chồng, bố/mẹ là những gì rất quý giá với trẻ.

Sự thất vọng, phẫn nộ, bất an do “Những cuộc tranh cãi của bố mẹ” gây ảnh hưởng hết sức xấu tới cuộc sống sinh hoạt của trẻ.

Hãy ly hôn “trong hoà bình”. Người chồng/ vợ phải là người bạn cùng dưỡng dục con cái- tài sản quý giá của bố mẹ, cho dù là sau khi ly hôn.

Bố mẹ hãy cho trẻ cùng biết về tình hình hiện tại và việc ly hôn.

Hãy giải thích cho trẻ hiểu rõ để trẻ không thấy sự ly hôn của bố mẹ là việc hết sức bất ngờ đột ngột.

Hãy nói với trẻ rằng “Tuyệt đối đây không phải là lỗi của con” và hãy hỏi tâm trạng của trẻ, giúp trẻ biểu hiện đầy đủ cảm xúc của mình. Phải lặp lại và giải đáp một cách thành thật cho dù là câu hỏi gì về kế hoạch sau khi ly hôn.

Thường xuyên nói với trẻ rằng “Bố/mẹ yêu con”

Hãy thường xuyên lặp lại những câu nói sau với trẻ

“Bố mẹ ly hôn không phải là vì con”

“Cho dù bố mẹ có ly hôn thì khi cần bố mẹ đều có ở bên con”

“Bố mẹ vẫn luôn yêu thương và chăm sóc con”

Không thể sống cùng trẻ được nhưng hãy gặp trẻ thường xuyên và nói chuyện với trẻ thật nhiều.

Sự ly hôn của hai vợ chồng cũng dẫn tới kết quả là sự ly hôn (chia cách) với trẻ.

Đối với trẻ chúng cần cả bố và mẹ.

Đặc biệt, hãy ghi nhớ rằng đối với trẻ càng ít tuổi thì sự thiếu hụt một bên bố mẹ có thể dẫn tới lệch lạc về nhân cách nghiêm trọng.

Trẻ càng bé thì càng phải thường xuyên thăm nom con định kỳ.

Người nuôi dưỡng trẻ hãy giúp đỡ để trẻ có thể gặp người không nuôi dưỡng mình một cách thoải mái

Trong trường hợp việc thăm nom trẻ khiến cho mối quan hệ giữa bố mẹ trở nên nghiêm trọng hơn và luôn dẫn tới việc hai vợ chồng tranh luận với nhau thì nó sẽ lại có thể gây ra vấn đề về tinh thần khác đối với trẻ.

Bố mẹ phải đối xử thân thiện với nhau thì mới có thể tới và đi một cách tự do và thoải mái, và có thể gặp gỡ được trẻ.

Hãy quan tâm để trẻ không phải cố suy đoán suy nghĩ hoặc phải nói dối.

Hãy thay đổi suy nghĩ rằng “Con của mình không sao cả”

Tất nhiên chỉ là trẻ không thể hiện ra ngoài. Việc ly hôn khiến trẻ thấy mệt hơn là bản thân bố mẹ. Những đứa trẻ trưởng thành sớm và sống mô phạm thì có thể thất bại trong cuộc sống hôn nhân sau này của chúng. Hãy để ý tới tình cảm và hành động và quan tâm tới trẻ hơn.

Hãy nói chuyện, chăm sóc và yêu thương trẻ nhiều hơn.

“Hãy check cẩn thận vì con của chúng ta”

Những hạng mục dưới đây là nội dung mà những người bố mẹ chuẩn bị ly hôn nhất định phải làm được. Bạn hãy thử check vào những việc bạn đang làm. Điều này sẽ kiểm tra xem bạn đã giúp cho con bạn nhiều đến mức nào để con có thể thích ứng với sự thay đổi trong gia đình.

Hãy check riêng vào cả những việc mà bạn muốn làm thêm nữa.

- Nói cho trẻ hiểu rõ rằng “Ly hôn không phải là lỗi của các con” .
- Không nói chuyện tiêu cực và nổi giận với đối phương trước mặt trẻ.
- Giải sử không thể nói chuyện một cách tích cực được thì hãy dừng việc nói chuyện lại.
- Nỗ lực để không tranh luận với đối phương trước mặt trẻ.

- Nỗ lực đặc biệt để có thể có thời gian ở cùng với từng người con.
- Nói với trẻ rằng cho dù con có thích bố (mẹ) cũng không sao.
- Cho dù có điểm giống nhau giữa trẻ và đối phương và cảm thấy ghét điều đó thì cũng không so sánh trẻ với chồng cũ (vợ cũ).

- Không chỉ trích, đổ lỗi cho đối phương về những khó khăn, sự lo sợ và bất an mà trẻ thấy được.
- Giúp trẻ để trẻ không cảm thấy xấu hổ về việc bố mẹ mình ly hôn.
- Quan tâm tới đời sống tại trường của trẻ.

- Chú ý để không có sự thay đổi lớn xuất hiện cùng một lúc trong cuộc sống của trẻ.
- Phân chia công việc nhà thật tốt để trẻ không cảm thấy sự thiếu vắng của mẹ (hoặc bố).
- Không hỏi trẻ muốn sống với ai, yêu ai cho dù là trực tiếp hay gián tiếp.
- Giúp trẻ để trẻ có thể tập trung vào hoạt động hàng ngày.

- Điều chỉnh cảm xúc của mình trong khả năng có thể, chú ý để không xảy ra việc trẻ cố trở thành một người lớn chứ không phải là hình ảnh vốn có của chúng.
- Không để trẻ lấy tiêu chuẩn là mình khi trưởng thành.
- Ghi nhớ rằng việc trở thành kẻ thất bại không phải là do ly hôn.

“Chà, nào bây giờ hãy thử lập kế hoạch dưỡng dục con của chúng ta!”

1

Người có quyền bảo lãnh và người dưỡng dục

↳ Giữa người bố và người mẹ ai là người chủ yếu nên nuôi dưỡng trẻ?

- Hãy nghĩ về cuộc sống sinh hoạt ổn định và hạnh phúc của trẻ trước khi nghĩ tới tham vọng và sự tiện lợi của bố mẹ.
- Hãy xem xét xem giữa bố và mẹ, ai là người có môi trường nuôi dưỡng ổn định và thái độ nuôi dưỡng nhất quán.
- Càng có khả năng ly hôn trong thỏa thuận thì càng có khả năng “cùng nhau nuôi dạy con”.

2

Thăm nuôi con

↳ Nên gặp bố/mẹ không sống cùng khi nào, ở đâu và như thế nào thì tốt?

- Hãy suy nghĩ về thời gian, địa điểm, phương pháp có thể định kỳ gặp con thoải mái.
- Hãy lên kế hoạch cụ thể nên tổ chức sinh nhật, ngày lễ tết, nghỉ hè/ nghỉ động, nghỉ phép k như thế nào thì tốt.
- Xem xét cẩn thận chương trình và giai đoạn phát triển của trẻ và hãy giữ đúng nội dung đã cam kết.
- Hãy sử dụng tốt sổ tay dưỡng dục nhằm hiểu thêm về tình hình và sự truyền đạt thông tin cần thiết khi đến thăm nom trẻ.

3

Chi phí nuôi dưỡng

↳ Bố/mẹ không sống cùng con nên chu cấp chi phí nuôi dưỡng con bao nhiêu và chu cấp thế nào?

- Chi phí nuôi dưỡng hãy suy nghĩ rằng đó không phải dành cho người chồng/vợ mà toàn bộ là dành cho đứa con.
- Hãy thảo luận cụ thể mức độ chi phí nuôi dưỡng và phương pháp chu cấp, và hãy nỗ lực để chu cấp một cách đều đặn nhất.
- Không được ngăn cản sự tiếp xúc của bố/mẹ với con cái chỉ vì họ không chu cấp chi phí nuôi dưỡng cho con.

→ **Bạn đã lập kế hoạch ưu tiên trước hết là vì lợi ích và hạnh phúc của trẻ?**

→ **Bạn có thảo luận với chồng/vợ rồi mới đưa ra kế hoạch?**

Chúng tôi ủng hộ những người muốn giữ tên gọi “Bố mẹ” và khi gặp khó khăn hãy đến xin sự giúp đỡ từ các chuyên gia.

Sách hướng dẫn này do “Hội nghiên cứu giáo dục bố mẹ” do các chuyên gia bên ngoài cùng với các nhà khảo sát công việc nhà, quan toà tại các toà án trên cả nước nghiên cứu và xuất bản.
Nghiên cấm mọi hành vi sao chép, lưu hành mà không có sự cho phép của “Hội nghiên cứu giáo dục bố mẹ” .